पुणना International School

Shree Swaminarayan Gurukul, Zundal

Grade –VII

Gujarati

Specimen

copy

Year- 2022-23

પાઠ -૬ આખીયોકીડિબિયામાંચાંદો ,સુરજ, પ્હાડ

અઘરશબ્દો

1. જળપરી
2. વછુટીયું
3. હલેસું
4. ગોળમટોળ
5. કોતુંક
6. ઘેલુંથવું
7. પાણીચૂંવું
8. ચત્તુપાટ
9. <u>રંજ</u>

<u>શબ્દાર્થ</u>

1. **જળપરી - જળચરપ્રાણી**
2. **વછુટીયું - ચૂંટીનેઉડવું**
3. **હલેસું - હોળીચાલવાનુંલાકડું**
4. **ગોળમટોળ - હષ્ટપુષ્ટ**
5. **કોતુંક- કુતુહલ**
6. **ઘેલુંથવું - ગળપેડેવર્તવું**
7. **પાણીચૂંવું - પાણીટપકવું**
8. **ચત્તુપાટ - ઓટાનીપીઠપરએકદમસીધુંસુતેલું**
9. **રંજ–દુ:ખ**

સાહિત્ય

૧)'અચરજ 'વાર્તાકોનીછે ?

જ)'અચરજ ' વાર્તાચદ્રજોવાઘરેથીભાગેલાનાનકડાછોકરાનીછે .

૨) છોકરોરોજરાત્રેપોતાનીબારીમાંથીશુંજોતો ?

જ) છોકરોરોજરાત્રેપોતાનીબારીમાંથીચદ્રનેઉંચાવાદળોમાંપેસીનેલાંબાઝાડઉપરઢેંકીને

દૂરનાપર્વતતરફજતાજોતો .

૩)સૂરજરોજક્યાંથીઆવતો ,અનેક્યાંઆથમીજતો ?

જ)રોજપહાડપાછળથીઆવતો ,અનેસાંજેછોકરાનુંઘરપારકરીનેઆથમીજતો .

૪) એક દિવસ છોકરાને ઘરેથી ભાગી ક્યાં જવાનું મન થયું ?

જ) એક દિવસ છોકરાને ઘરેથી ભાગી પર્વત જવાનું મન થયું .

૫) પર્વત પર જઈને છોકરો સૂરજને શું કરતો જોવાની મજા ઉડાવવા માંગતો હતો ?

જ) પર્વત પર જઈને છોકરો સૂરજને ચત્તોપાટ સૂતેલો ,સુતા સુતા બીજા દિવસના વિચાર કરતો જોવાની મજા ઉઢ્ઢવવા માંગતો હતો .

૧) ચદ્રમાં દરરોજ રાત્રે કેવા ફેરફાર થતા હતા?

જ)ચદ્રનું મોં દરરોજ રાત્રે જરાજરા વધતું જઈ મોટું ગોળમટોળ થતું હતું .ત્યાર પછી પાછું ધીમે ધીમે નાનું થઈ

આખરે એક રાત્રે છુ થઈ જતું .

૨) પર્વત પર ચડવા જતા છોકરાની હાલત કેવી થઈ ?

જ) પર્વત પર ચડવા જતા છોકરાના પગ દુખવા માંડ્યા પણ એ હસતા હસતા દોડતો રહ્યો .એના કપડાં ખરડાવા માંડ્યા ,શ્વાસ ભરાઈ આવ્યો અને આંખમાંથી પાણી ઝીવા માંડ્યું .

૩)દિવસે સુરજે ઉતારેલા ડગલાનું વાદળ શું કરતા ?

જ) વાદળ દિવસે સુરજે ઉતારેલા રંગરંગીન ડગલાં પહેરી આકાશમાં જોતા .તેઓ ઘેલા થઈને નાચતા અને પોતાનો આકાર અરીસામાં જોતા .તેઓ ઘેલા થઈને નાચતા અને પોતાના આકાર બદલતા .

વ્યાકરણ

નીચેના શબ્દોના વિરોધી શબ્દો લખો

1. ઉંચુ x નીચું
2. રાજી x નારાજ
3. શિખર x તળેટી
4. અંબર x ધરતી
5. ઉત્સાહ x નીઉત્સાહ

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો .

1. છોકરો રોજ _________ને જોયા કરતો .(ચદ્ર , સૂર્ય)

2. ________નું મોં વધી વધીને મોટું ગોળમટોળ થતું .(વાદળ , ચદ્ર)
3. _________દિવસ હોય કે રાત ,રોજ દેખતા .(તારા , વાદળ)
4. છોકરો ________પકડી પર્વત ચડવા માંડ્યો .(દોરડા ,વેલાં)
5. તાપણાની આસપાસ બીડેલા લોકો _______ ની વાતો કરતા હતા .(ઘરબાર ,વેપાર)

સાચી જોડણી વાળો શબ્દ શોધીને લખો

1. અરીસો / અરીશો-______
2. મૈત્રી /મેંતરી -______
3. પાંદડું /પાંદડુ-______
4. પથ્થર /પત્થર-______
5. પગેરું /પગેરૂ-______

નવરાત્રી વિશે નિબંધ

નવરાત્રી ભારતીય હિન્દુ તહેવાર છે નવરાત્રી દર વર્ષે ચોમાસા ની ઋતુમાં સપ્ટેમ્બર અથવા ઓક્ટોબરમાં હોય છે નવરાત્રી દરમિયાન ખેલૈયાઓ નવા નવા પોષાક ધારણ કરી ગરબે રમે છે નવરાત્રી ના નવ દિવસ દેવી ના વિવિધ રૂપોને સમર્પિત છે

નવરાત્રી શબ્દ બે ભાગમાં વહેંચાયેલો છે 9 એટલે કે નવ રાત્રી એટલે કે રાત નવરાત્રિના દસમા દિવસે દશેરા પર્વ ઉજવવામાં આવે છે દશેરા ને અધર્મ પર ધર્મનો વિજય ગણવામાં આવે છે અને રાવણ દહન કરવામાં આવે છે દંતકથા અનુસાર મહિસાસુર નામ નો રાક્ષસ રાજા ભગવાન મહાદેવને પ્રસન્ન કરી શક્તિશાળી વરદાનો મેળવ્યા હતા

શક્તિશાળી બન્યા પછી સામાન્ય લોકોને હેરાન કરવાનું શરૂ કર્યું હતું જે તેના સિવાય ભગવાનની પૂજા કરતા હતા તેને કેટલું અભિમાન આવી ગયું હતું તે બીજા ભગવાનોની પોતાના કરતા નીચા ગણતો હતો દેવી દેવતાઓમાં પણ ભઈ વધવા લાગ્યો મહિસાસુર ને કારણે ત્યારે દેવતાઓએ બ્રહ્મા વિષ્ણુ અને શિવને વિનંતી કરી ત્યારે ત્રિદેવ એ ભેગા મળી દેવી દુર્ગાની રચના કરી જ્યારે દેવી દુર્ગા નો સામનો રાક્ષસ સાથે થયો ત્યારે મહિસાસુર દેવી દુર્ગા ની સુંદરતા થી આકર્ષિત થયો મહિસાસુર દેવી દુર્ગા સાથે લગ્ન કરવા ઈચ્છતો હતો

તેને રાક્ષસોને કહ્યું કે આપણે દેવી દુર્ગાની યુદ્ધમાં હરાવવાની છે બધાજ અસુરો તથા રાક્ષસોને મહિસાસુર પર વધારે પડતો વિશ્વાસ હતો દેવી દુર્ગા સાથે નવ દિવસ સુધી યુદ્ધ ચાલ્યું અને નવમી રાત્રે દેવી દુર્ગાએ રાક્ષસનો વધ કર્યો તેથી તેને નવરાત્રિ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે અને દસમા દિવસે દશેરાનું પર્વ ઉજવવામાં આવે છે

નવરાત્રિમાં નવ દિવસ સુધી ઉપવાસ રાખવામાં આવે છે અને નવમા દિવસે નાની છોકરીઓ પર કન્યાપૂજન કરી ઉપવાસ તોડવામાં આવે છે અને તેમને પૈસા બંગડીઓ અને સ્વાદિષ્ટ વાનગીઓ આપવામાં આવે છે નવરાત્રિમાં નાની બાળાઓને અલગ-અલગ ભેટ આપવામાં આવે છે નવરાત્રી ભારતમાં બધે જ ઉજવાય છે પણ ગુજરાતમાં લોકો ધામધૂમથી ઉજવે છે ગરબા અને દાંડિયા રાસ રમી નવરાત્રી તહેવારની ધામધૂમથી ઉજવાય છે

પશ્ચિમ બંગાળમાં પણ આ તહેવાર નું ખાસ મહત્વ છે નવરાત્રી દરમિયાન દેવી દુર્ગાની પૂજા કરવામાં આવે છે અને મોતીને શણગારવામાં આવે છે નવરાત્રી દરમિયાન પશ્ચિમ બંગાળ ની સ્ત્રીઓ બંગાળી સાડી પહેરે છે અને

અનોખા પ્રકારનું નૃત્ય કરે છે આ તહેવાર દેવી દુર્ગા પ્રત્યે ભક્તિ અને પ્રેમ સાથે ઉજવવામાં આવે છે નવરાત્રી ભારતમાં ખૂબ જ મહત્ત્વનો તહેવાર છે

પાઠ - ૭ ઢેબરાંનો ન્યાય

અઘરા શબ્દો

1. અંકુશમાં રાખવો
2. બદમાશી
3. સફાઈ આપવી
4. ચાબખા મારવા
5. અદ્દલ ઇન્સાફ
6. દબદબામાં હોવું
7. કોટવાલ -

8. કોટડીમાં પૂરવું
9. શાણો

શબ્દાર્થ

1. અંકુશમાં રાખવો -કાબુમાં રાખવું
2. બદમાશી - લુચ્ચાઈ
3. સફાઈ આપવી - ખુલાસો કરવો
4. ચાબખા મારવા - કોરડા મારવા
5. અદ્દલ ઇન્સાફ - ખરો ન્યાય
6. દબદબામાં હોવું - ઠાઠમાઠમાં હોવું
7. કોટવાલ - અમલદાર
8. કોટડીમાં પૂરવું - કેદ કરવું
9. શાણો – ચતુર

સાહિત્ય

૧)છજુકાકાની પાસે મિલકતમાં શું હતું ?

જ) છજુકાકાની પાસે મિલકતમાં એક ઝૂંપડી અને એક બકરી હતી .

૨) છજુકાકાની ઘરની પાસે કોનું ઘર હતું ?

જ) છજુકાકાની ઘરની પાસે એક શ્રીમત શેઠ નું ઘર હતું .

૩)શેઠે નોકરને શો હુકમ કર્યો ?

જ) શેઠે નોકરને હુકમ કર્યો કે આને (છજુકાકાને)પેલા ઝાડ પાસે ઉભા રાખીને ચાર કોરડા મારો .

૪)રાજાએ શેઠીયાને શી સજા કરી ?

જ)રાજાએ શેઠીયાને જેલમાં પુરી દેવાની અને શેઠ ની મિલ્કતમાંથી પચીસ બકરીઓ અને પાંચસો રૂપિયા છજુકાકાને આપવાની સજા કરી .

૫) છજુકાકા ની દ્રષ્ટિએ રાજા કેવા હતા ?

જ) છજુકાકા ની દ્રષ્ટિએ રાજા ડાહ્યા અને ચતુર હતા.

નીચેના પ્રશ્નો ના જવાબ બે ત્રણ વાક્યમાં લખો

૧)બકરી કેવી રીતે મરી ગઈ ?

જ) બકરી શેઠ ના બગીચામાં છીડામાંથી ઘૂસીને મસ્તીથી નાના નાના છોડ ના કૂણાં કૂણાં પણ ખાતી હતી .એ જોઈ માંડીને ગુસ્સો ચડ્યો .તેણે બકરીના માથા માં જોરથી ડાંગ ફટકારી .બકરી બે -બે કરતી ચીસ પાડી ત્યાં જ લાંબીલસ થઈ ગઈ ને મરી ગઈ .

૨)છેલ્લે રાજા એ છજુકાકા ને શું કહ્યું ?

જ) છેલ્લે રાજા એ છજુકાકા ને કહ્યું ,'કે તારી પત્ની ને કહેજે એ જબરા બહુ સ્વાદિષ્ટ બનાવે છે .એના જેવા ઢેબરાં અહીં રાજ મહેલમાં પણ બના નથી ."

વ્યાકરણ

નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો

1. 'લીલુંછમ ખાવાનું તો નથી ". -________
2. "ઘૂસી ગઈ છે કે ઘૂસાડી છે ?".-________
3. "મને કે તને ક્યાં લખતા આવડે છે ?".-________
4. "ના રે ના ,હું કાંઈ એમ નવરો નથી ".-________
5. "છોડી શું દે ! સજા કરશે ."-________

યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી બે વાક્યો જોડો .

1. આજે પવન જોરદાર છે. પતંગ ચાવાની મજા આવશે .(કે જેથી ,તેમ છતાં)
2. મયુરી નવી સાઇકલ લાવી .તે આંટો મારવા ગઈ .(પરંતુ ,અને)
3. કૈંરવ દોડતા દોડતા પડી ગયો .તે રડિયો નહિ .(કે જેથી ,પરંતુ)
4. દાદાને આજે ઉપવાસ છે .આજે જમશે નહીં .(કારણ કે , તેથી)
5. તે માળો હતો . તેણે પરીક્ષા આપી . (એટલે ,તોપણ)

નીચના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દ લખો

1. શ્રીમત = ધનવાન
2. બાગ = બગીચો
3. હુકમ = આજ્ઞા
4. બિદું = ટપકું
5. ચીસ = બૂમ
6. છરી = ચપ્પુ
7. દુષ્ટ = પાપી
8. પોશાક = પહેરવેશ

તમે કરેલા પ્રવાસનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો.

એ/51, શુભમ સોસાયટી,

રાજકોટ-3 ૬000૧

પ્રિય મિત્ર ________.

તારો હમણા ફોન પણ નથી કે પત્ર પણ નથી, તુ પત્ર લખજે. ગયા રવિવારે અમે સૌ પ્રવાસેથી પરત ફર્યા છીએ. પ્રવાસમાં અમને બહુ મજા પડી, તુ આ પ્રવાસમાં જોડાઇ ન શક્યો. તેથી મને થયું કે લાવ ને તને આ પ્રવાસ વિશે પત્ર લખુ.

નર્મદામૈયાનો પ્રવાસ કરવા લાગ્યુ કે તે ખરેખર ગુજરાતની જીવાદોરી છે. આ નદી અમરકંટકના સરોવરમાંથી નીકળે છે. કેટલાઅય કિલોમીટર સુધી બંને બાજુ ઉંચા પર્વતો છે. એ એના કિનારાની શોભા મા વધારો કરે છે.

અને નર્મદા માં જબલપુર પાસે ભેડાઘાટ મા નૌકાવિહાર નો આનંદ માણ્યો, અને બંદરકૂદ વાળી જગ્યા જોવાની ઇરછા પણ અમારી પુરી થઇ. ધુવાધાર નો ધોધ પણ જોયો, અને સરદાર સરોવર ડેમ અને સ્ટેટ્યુ ઓફ યુનિટિ ની તો શુ વાત કરૂ માણસ ધારે તે કાર્ય કરી શકે તેનો આ જીવંત નમૂનો.

વધારે નથી લખતો તારા માટે દરેક સ્થળના ફોટો પાડયા છે જે તને હુ વોટસએપ પર કાલે મોકલી દઇશ, તારા મમ્મી પપ્પાને મારા પ્રણામ .

તારો

મિત્ર

__________ના

પ્રણામ